

Lieta C-311/19**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 16. aprīlis

Iesniedzējtiesa:*Nejvyšší správní soud* (Čehijas Republika)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2019. gada 21. marts

Kasācijas sūdzības iesniedzēja:*BONVER WIN, a.s.***Atbildētājs:***Ministerstvo financí*

[..]

RĪKOJUMS

Nejvyšší správní soud (Augstākā administratīvā tiesa) [..] [paplašinātās palātas sastāvā] lietā starp prasītāju **BONVER WIN, a.s.**, reģistrētu [..] Ostravā [*Ostrava*] [(Čehijas Republika)], [..] un atbildētāju **Ministerstvo financí** (Finanšu ministrija), [..] Prāgā 1 [(Čehijas Republika)] par finanšu ministra 2014. gada 22. jūlija lēmumu [..], attiecībā uz kasācijas sūdzību, ko prasītāja cēlusi par *Městský soud v Praze* (Prāgas pilsētas tiesa) spriedumu 2016. gada 15. jūnijā [..],

ir nolēmusi:

I. uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- 1) Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 56. un nākamie panti ir piemērojami valsts tiesību aktiem (saistošs vispārpiemērojams tiesību akts pašvaldības dekrēta veidā), kuros ir aizliegts konkrēts pakalpojums vienā pašvaldības daļā, tikai tādēļ, ka daži no pakalpojuma sniedzēja klientiem, uz kuriem attiecas šie tiesību akti, var būt no vai ir no citas Eiropas Savienības dalībvalsts?

Ja tā, vai vienkāršs apgalvojums par klientu no citas dalībvalsts iespējamo esamību ir pietiekams, lai varētu piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 56. pantu, vai arī pakalpojuma sniedzējam ir jāpierāda faktiskā pakalpojuma sniegšana klientiem, kuri ir no citas dalībvalsts?

2) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, ir nozīme, ka:

- (a) iespējamais pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums gan ģeogrāfiski, gan pēc būtības ir ievērojami ierobežots (*de minimis* izņēmuma iespējama piemērošana);
- (b) nešķiet, ka valsts tiesību akti juridiski vai faktiski atšķirīgi reglamentē to pakalpojumu sniedzēju situāciju, kuri sniedz pakalpojumus galvenokārt citu Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņiem, no vienas puses, un to pakalpojumu sniedzēju situāciju, kas koncentrējas uz vietējo klientu loku, no otras puses?

II. [...] [valsts procedūra]

Pamatojums:

I. Par strīda priekšmetu

- [1] Prasītāja (turpmāk tekstā – “kasācijas sūdzības iesniedzēja”) ir Čehijas komercsabiedrība, kas Dečinas [*Děčín*] pilsētā nodarbojas ar azartspēļu rīkošanu, pamatojoties uz atbildētāja, Finanšu ministrijas, izsniegtu licenci. [oriģ. 2. lpp.]
- [2] Saskaņā ar [...] Dečinas pašvaldības dekrētu Nr. 3/2013 par derību, izložu un citu līdzīgu spēļu rīkošanu, saistošu vispārpiemērojamu tiesību aktu, visā Dečinas pašvaldības teritorijā tika aizliegts nodarboties ar derību, izložu un citu līdzīgu spēļu rīkošanu *Zákon č. 202/1990 Sb., O loteriích a jiných podobných hrách* (Likums Nr. 202/1990 par izlozēm un citām līdzīgām spēlēm, turpmāk tekstā – “Likums par izlozēm”), izpratnē, pieļaujot izņēmumu attiecībā uz kazino, kas atrodas vietās, kas uzskaitītas dekrēta 1. pielikumā. Rezultātā licencētie izlozes un derības piedāvājošie uzņēmumi pārkāpa likumu, ja vien viņu telpas neatradās kādā no pašvaldības dekrēta pielikumā norādītajām adresēm.
- [3] Ar 2013. gada 22. oktobra lēmumu, pamatojoties uz Likuma par izlozēm 43. panta 1. punktu, atbildētājs atsauca kasācijas sūdzības iesniedzējas licenci rīkot azartspēles vietā, ar adresi *Kamenická 657/155*, Dečinā. Lēmuma pamatojumā atbildētājs norādīja, ka šī licence neatbilst pašvaldības dekrētam Nr. 3/2013. Kasācijas sūdzības iesniedzēja apstrīdēja atbildētāja lēmumu ar administratīvu pārsūdzību, kas tika noraidīta ar finanšu ministra 2014. gada 22. jūlija lēmumu.
- [4] Kasācijas sūdzības iesniedzēja cēla prasību par šo lēmumu *Městský soud v Praze* (Prāgas pilsētas tiesa), kas prasības pieteikumu noraidīja. Sprieduma pamatojumā tiesa tostarp noraidīja argumentu, ka valsts noteikumi esot pretrunā Savienības

tiesību aktiem. Tā uzskatīja, ka Savienības tiesību akti šajā situācijā nav piemērojami, jo šajā lietā kasācijas sūdzības iesniedzēja nav persona, kas izmanto pakalpojumu sniegšanas brīvību.

- [5] Kasācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza kasācijas sūdzību *Nejvyšší správní soud* (Augstākā administratīvā tiesa) par *Městský soud v Praze* spriedumu. Kasācijas sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka *Městský soud v Praze* esot pieļāvusi kļūdu, nepiemērojot Savienības tiesību aktus. Dečinas pilsētas pašvaldības dekrēta Nr. 3/2013 noteikumi un Likuma par izlozēm noteikumi (it īpaši 43. panta 1. punkts kopā ar 50. panta 4. punktu), pēc tās domām, esot pretrunā Savienības tiesību aktiem. Kasācijas sūdzības iesniedzēja it īpaši atsaucās uz Tiesas spriedumu lietā *Berlington Hungary* u.c., C-98/14, saskaņā ar kuru dalībvalstu pieņemtajiem pasākumiem attiecībā uz izložu darbības ierobežojumiem to teritorijā ir jāatbilst kritērijiem attiecībā uz samērīgumu, ko Tiesa ir noteikusi šā sprieduma 92. punktā. Kasācijas sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka izložu tiesiskais regulējums Čehijas Republikā neatbilst šiem kritērijiem – valsts izložu tiesiskais regulējums neesot sistemātisks vai saskaņots, jo tas ļauj pašvaldībām pilnīgi patvaļīgi izdot saistošus vispārpiemērojamus aktus dekrētu veidā, neparedzot tajos nekādus noteikumus vai garantijas.
- [6] Atsaucoties uz Tiesas sprieduma lietā *Berlington Hungary* 25. un 26. punktu, kasācijas sūdzības iesniedzēja norādīja, ka “daži klienti”, kas apmeklēja izložu telpas Dečinā un izmantoja attiecīgās izlozes kā pakalpojumu, bija citas dalībvalsts pilsoņi. Tāpēc tā sniedzot pakalpojumus šīm personām LESD 56. panta izpratnē. Kasācijas sūdzības iesniedzēja šo apgalvojumu pamatoja ar personas, kurai par situāciju attiecīgajās telpās ir detalizētas zināšanas, apliecinājumu ar goda vārdu, kā arī ierosināja šo personu noprotināt kā liecinieku. Turklāt kasācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja vairākus citus iebildumus, kas nav jāatkārto, lai uzdotu prejudiciālus jautājumus.
- [7] Atbildot uz kasācijas sūdzību, atbildētājs tostarp apgalvoja, ka Savienības tiesību akti neattiecas uz pilnībā valsts situācijām un ka arguments par ārvalstu klientiem neesot būtisks.
- [8] *Nejvyšší správní soud* piektā palāta pēc lietas sākotnējā novērtējuma vēlas apstrīdēt iepriekšējo *Nejvyšší správní soud* judikatūru. Tāpēc tā nodeva lietu *Nejvyšší správní soud* paplašinātajai palātai. Piektā palāta konstatēja, ka kopumā tādos gadījumos kā kasācijas sūdzības iesniedzējas lietā *Nejvyšší správní soud* nav konstatējusi nevienu “ES elementu”, tādējādi izložu un citu līdzīgu spēļu rīkotājs šajās tiesvedībās nevarēja atsaukties uz Savienības tiesībām, it īpaši pakalpojumu sniegšanas brīvību. Tomēr sākotnējā prasības pieteikuma papildu prasības pieteikumā un kasācijas sūdzībā, balstoties uz juridiskiem aspektiem, kasācijas sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka Savienības tiesību akti esot piemērojami, jo daži no tās klientiem, kuriem tā sniedza pakalpojumus LESD 56. panta izpratnē, bija citu Savienības dalībvalstu pilsoņi. Turklāt Dečina atrodas aptuveni 25 km attālumā no Vācijas robežas un ir populāra pakalpojumu sniegšanas vieta [oriģ. 3. lpp.] Vācijas pilsoņiem. Tāpēc nevarot būt šaubu par pārrobežu elementa

esamību. Šā argumenta dēļ, piektā palāta nodeva jautājumu izskatīšanai paplašinātajā palātā.

- [9] Piektais palāta uzskata, ka tieši tāpēc, ka daži kasācijas sūdzības iesniedzējas klienti ir citu Savienības dalībvalstu pilsoņi, šajā lietā ir piemērojamas Savienības tiesības. Lai arī kasācijas sūdzības iesniedzēja ir apgalvojusi, ka tā sniedz pakalpojumus arī citu Savienības dalībvalstu pilsoņiem, Savienības tiesību aktu piemērojamību nevar izslēgt tikai ar apgalvojumu, ka attiecīgās tiesiskās attiecības ir vienīgi valsts līmenī, kas nav saistītas ar tirdzniecību starp dalībvalstīm. Patiešām no sprieduma lietā *Berlington Hungary* izriet, ka, ja daži klienti ir citu Savienības dalībvalstu pilsoņi, tas nav vienīgi valsts jautājums; drīzāk tā ir pārrobežu pakalpojumu sniegšana LESD 56. panta izpratnē. Tādēļ fakts, ka kasācijas sūdzības iesniedzēja ir Čehijā reģistrēta juridiskā persona, kas piedāvā pakalpojumus Čehijas Republikā, neizslēdz Savienības tiesību piemērojamību šajā lietā.
- [10] Piektais palāta norāda, ka, lai gan azartspēļu tiesiskais regulējums Savienības līmenī nav saskaņots, dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesību akti, jo īpaši primāro tiesību aktu noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību. Tajā pašā laikā ir jāatgādina, ka Tiesa nepiemēro *de minimis* noteikumu, vērtējot, vai noteikts ierobežojums iekšējā tirgus pamatbrīvībām ietilpst Savienības tiesību aktu piemērošanas jomā. Tiesa ir konsekventi atzinusi, ka Līgums par Eiropas Savienības darbību attiecas uz visiem pamatbrīvības ierobežojumiem, pat ja to piemērošanas joma ir ierobežota vai tie ir nenozīmīgi.
- [11] Ņemot vērā iepriekš minētos secinājumus un jo īpaši [...] Tiesas judikatūru, piektā palāta uzskata, ka nav nepieciešams uzdot Tiesai jautājumu par to, vai šī lieta ir saistīta ar Savienības elementu. Šajā ziņā uz to attiecoties *acte éclairé* doktrīna. Tomēr citas *Nejvyšší správní soud* palātas salīdzināmās lietās ir secinājušas citādi, uzskatot, ka Savienības tiesību akti nav piemērojami pat lietā, kur pakalpojumi arī tika sniegti daļēji citu Savienības dalībvalstu pilsoņiem. Līdz ar to piektā palāta šo jautājumu nosūtīja *Nejvyšší správní soud* paplašinātajai palātai, lai tā ieviestu izmaiņas līdzšinējā judikatūrā.
- [12] Atbildot uz lietas nodošanu paplašinātajai palātai, kasācijas sūdzības iesniedzēja ierosināja paplašinātajai palātai uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu un noskaidrot, vai ir piemērojami Savienības tiesību akti.

II. Piemērojamās Savienības tiesību normas un valsts tiesību akti

- [13] Saskaņā ar LESD 56. pantu “kā paredz šē turpmāk izklāstītie noteikumi, Savienībā aizliedz pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus to dalībvalstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, bet sniedz pakalpojumus citas dalībvalsts personai”.
- [14] Saskaņā ar Likuma par izlozēm, kas ir spēkā no 2013. gada, 50. panta 4. punktu, pašvaldība var pieņemt saistošu vispārpiemērojamu aktu dekrēta veidā, kurā noteikts, ka nodarboties ar azartspēļu, izložu un līdzīgu spēļu rīkošanu var tikai

dekrētā paredzētajās vietās un laikā, vai arī tā var noteikt, kādās vietās pašvaldībā un kādā laikā šo izložu un citu līdzīgu spēļu rīkošana ir aizliegta, vai arī tā var pilnībā aizliegt izložu un citu līdzīgu spēļu rīkošanu visā pašvaldībā. Vienlaikus azartspēļu, izložu un citu līdzīgu spēļu regulējums noteikts Likumā par izlozēm.

- [15] Saskaņā ar Likumu par izlozēm pašvaldībām ir tiesības reglamentēt azartspēļu darbību ar saistošiem vispārpiemērojamiem aktiem, kas izdoti saskaņā ar to autonomajām pilnvarām. Saskaņā ar šīm pilnvarām tās var uzlikt pilnīgu azartspēļu aizliegumu pašvaldībā, licencēt atsevišķas azartspēles vai izdot vispārēju licenci. Konkrēta regulējuma veida izvēle ir politisks lēmums pēc pašvaldības ieskatiem, īstenojot savas tiesības uz pašpārvaldi. Dažas pašvaldības izmanto savas tiesības saskaņā ar Likumu par izlozēm [orig. 4. lpp.], vai nu uzliekot pilnīgu aizliegumu, vai arī biežāk - selektīvu aizliegumu (kā to izdarīja Dečinas pilsēta šajā lietā), bet citas izvēlas vispār neregulēt azartspēles.
- [16] Atbildība par to, vai pašvaldība ir ievērojusi konstitucionālajos principos un attiecīgos Savienības tiesību aktos (ja tie lietā ir piemērojami) atļautās politikas veidošanas rīcības brīvības robežas, galvenokārt ietilpst Iekšlietu ministrijas funkcijā pārraudzīt pašvaldību autonomo pilnvaru īstenošanu. Dekrēta, kas ir saistošs vispārpiemērojams akts, likumību un konstitucionalitāti var pārskatīt arī administratīvās tiesas - kā patiešām šajā gadījumā - vai *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa).
- [17] Atbilstoši Likuma par izlozēm 50. panta 4. punktam Dečinas pilsēta izdeva pašvaldības dekrētu Nr. 3/2013 par azartspēļu, izložu un citu līdzīgu spēļu rīkošanas regulējumu. Saskaņā ar likumu dekrētā tika noteikts aizliegums rīkot azartspēles, izlozes un citas līdzīgas spēles visā pilsētā kopumā. Tajā pašā laikā dekrēta 1. pielikumā ir uzskaitītas precīzas adreses Dečīnā, kur ir atļauta kazino darbība.
- [18] Iepriekšējā *Nejvyšší správní soud* judikatūrā ir secināts, ka Savienības tiesību akti, kas reglamentē pakalpojumu sniegšanas brīvību ES, nav piemērojami iepriekš minētajam regulējuma veidam, pat ja daži no kazino vai līdzīgu uzņēmumu klientiem ir citu dalībvalstu pilsoņi.

III. Prejudiciālo jautājumu analīze

- [19] Šajā lietā *Nejvyšší správní soud* ir jārisina jautājums par to, vai Savienības tiesību akti, proti, noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību ES (LESD 56. pants *et seq.*), ir piemērojami tikai tāpēc, ka daži kasācijas sūdzības iesniedzējas kazino klienti ir citu Savienības dalībvalstu pilsoņi.
- [20] Turpmāk minēto iemeslu dēļ *Nejvyšší správní soud* paplašinātā palāta uzskatīja par vajadzīgu uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu.
- [21] Pakalpojumu sniegšanas brīvība, ko garantē Savienības tiesību akti, attiecas ne tikai uz pakalpojumu sniedzējiem, bet arī uz klientiem (sal. arī ar lietu *Cowan*, 186/87, EU:C:1989:47 un turpmāko judikatūru). Paplašinātā palāta atzīmē, ka

strīda galvenais jautājums šajā lietā ir tas, ka, iespējams, ir ierobežota *klientu* brīvība saņemt pakalpojumus. Kasācijas sūdzības iesniedzēja ir Čehijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras juridiskā adrese ir Čehijas Republikā, tāpēc nav radušies iebildumi par iespējamiem pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumiem no pakalpojumu sniedzēja viedokļa.

- [22] Paplašinātā palāta piekrīt, ka no Tiesas judikatūras var izrietēt, ka šajā lietā ir piemērojams LESD 56. pants *et seq.*. Personas, kas reģistrētas dalībvalstī un ceļo uz citu dalībvalsti kā tūristi vai mācību braucienā, Savienības tiesību izpratnē ir jāuzskata par pakalpojumu saņēmējiem (Komisija/Spānija, C-211/08, EU:C:2010:340, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- [23] Lietā *Berlington Hungary u.c.*, C-98/14, EU:C:2015:386, Tiesa vispirms norādīja, ka vairāki prasītāju pamatlietā klienti bija uz Ungāriju brīvdienās atbraukuši Eiropas Savienības pilsoņi (25. punkts) un pēc tam norādīja (26. punkts): “Pakalpojumi, kurus vienā dalībvalstī reģistrēts pakalpojumu sniedzējs, neatstājot savu reģistrācijas dalībvalsti, ir sniedzis citā dalībvalstī reģistrētam pakalpojumu saņēmējam, ir uzskatāmi par pārrobežu pakalpojumu sniegšanu LESD 56. panta izpratnē.” Tiesa arī atsaucas uz iepriekšējo judikatūru (spriedumi *Alpine Investments*, C-384/93, EU:C:1995:126, 21. un 22. pants; *Gambelli u.c.*, C-243/01, EU:C:2003:597, 53. punkts, un Komisija/Spānija, C-211/08, EU:C:2010:340, 48. punkts).
- [24] Valsts tiesību akti, piemēram, Čehijas tiesību akti, kas reglamentē izlozes un derības, - kas bez izņēmuma attiecas uz Čehijas valstspiederīgajiem un citu dalībvalstu pilsoņiem -, parasti var attiekties uz noteikumiem par pamatbrīvībām, kas noteiktas Līgumā par Eiropas Savienības darbību tikai tādā mērā, kādā tie attiecas uz situācijām, kas saistītas ar tirdzniecību starp dalībvalstīm [**oriģ. 5. lpp.**] (šajā ziņā skat. spriedumus lietā *Anomar u.c.*, C-6/01, EU:C:2003:446, 39. punkts, un *Garkalns*, C-470/11, EU:C:2012:505, 21. punkts).
- [25] Lielākajā daļā lietu, kurās Tiesa ir lēmusi šajā ziņā, ir bijis pamats būtiskam “pārrobežu” elementam.
- [26] Lietā *Alpine Investments* pakalpojumu sniegšana saistībā ar preču nākotnes līgumiem tika piedāvāta pa tālruni no Nīderlandes ne tikai klientiem Nīderlandē, bet arī citās Savienības dalībvalstīs; valsts regulējumā bija aizliegta šo pakalpojumu piedāvāšana, tostarp arī citām dalībvalstīm. Tiesa secināja, ka Savienības tiesību akti “attiecas uz pakalpojumiem, ko pakalpojumu sniedzējs piedāvā pa tālruni potenciālajiem saņēmējiem citās dalībvalstīs, un pakalpojumu sniedzējs tos sniedz bez pārvietošanās no dalībvalsts, kurā ir reģistrēts” (22. punkts).
- [27] Lietā *Gambelli* Tiesa pēc analogijas secināja, ka Savienības tiesību akti attiecas arī uz pakalpojumiem, ko pakalpojumu sniedzējs, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, piedāvā pa internetu, tātad nepārvietojoties, tā saņēmējiem, kas atrodas citā dalībvalstī (pārrobežu pakalpojumu piedāvājums internetā). Jebkāds šo

darbību ierobežojums ir šī pakalpojumu sniedzēja pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums (54. punkts).

- [28] Lietā *Berlington Hungary* Tiesa, norādot, ka vairāki prasītāju pamatlietā klienti bija uz Ungāriju brīvdienās atbraukušie Eiropas Savienības pilsoņi (25. punkts), arī nosprieda, ka Savienības tiesības attiecas uz situācijām, kurās “nekādi nevar izslēgt, ka citās dalībvalstīs, ne tikai Ungārijā reģistrēti uzņēmumi ir bijuši vai būtu ieinteresēti atvērt azartspēļu zāles Ungārijas teritorijā” (27. punkts).
- [29] Tomēr ir acīmredzams, ka Tiesas judikatūrā par pakalpojumu sniegšanas brīvību vēl nav skaidri norādīts, vai Savienības tiesību akti, tostarp LESD 56. pants *et seq.*, ir piemērojami tikai tāpēc, ka pakalpojumu, ko dalībvalstī sniedz galvenokārt šīs dalībvalsts pilsoņiem, izmanto vai var izmantot arī citas Savienības dalībvalsts pilsoņu grupa.
- [30] Šīs problēmas dēļ paplašinātā palāta iesniedz *pirmo* prejudiciālo *jautājumu*. Ja tiesvedībā valsts tiesā ir apgalvojums par iespējamu pretrunu ar noteikumiem par pakalpojumu sniegšanas brīvību saskaņā ar Savienības tiesībām, kam ir jāpierāda pārrobežu elementa esamība, kas izraisa LESD 56. panta *et seq.* piemērošanu, un kādā mērā tiem tas ir jādara? Vai puses apgalvojums (parasti), ka citu dalībvalstu pilsoņi apmeklē vai var apmeklēt tās telpas, ir pietiekams, lai piemērotu Līguma noteikumus? Vai ieinteresētajai pusei ir jāpierāda šis fakts? Vai viens citas dalībvalsts pilsoņa apmeklējums ir pietiekams?
- [31] Paplašinātā palāta atzīmē, ka tā nevar piekrist hipotētiskajam secinājumam, ka tikai viena citas dalībvalsts pilsoņa iespējamais telpu apmeklējums, kurās sniedz jebkāda veida pakalpojumus, (teorētiski) varētu izraisīt LESD 56. panta piemērošanu kādam no valsts tiesību aktiem, kas regulē šo pakalpojumu nozari kopumā valsts līmenī. Ja tas tā būtu, Čehijas Republikā, iespējams, nebūtu telpu, uz kurām attiecas valsts noteikumi, uz kurām neattiektos LESD 56. pants. Patiešām, patlaban Eiropā, iespējams, nav telpu - būtībā jebkāda veida -, kuru pakalpojumus vismaz laiku pa laikam neizmanto daži ārvalstu klienti.
- [32] Ar *otro* prejudiciālo *jautājumu* paplašinātā palāta arī jautā, vai apsvērumi un principi, kas pastāv citās (saistītās) Savienības tiesību jomās, var nebūt saistīti ar pirmā jautājuma novērtējumu.
- [33] Viena diskusijas sadaļa varētu būt, vai *de minimis* noteikums - piemēram, tāds, kāds pastāv konkurences tiesību, valsts atbalsta vai publiskā iepirkuma jomā (pēdējais - kā Savienības noteikta robeža attiecībā uz līguma apjomu/vērtību [orig. 6. lpp.]) – būtu jāievieš arī saistībā ar pakalpojumu sniegšanas brīvību. Vai licences nodarboties ar azartspēļu rīkošanu anulēšana tikai vienā adresē vienā nelielā Čehijas pilsētā, kā rezultātā klients no citas dalībvalsts nevar ierasties attiecīgajās telpās, patiešām apdraud vai ierobežo brīvību sniegt pakalpojumus, un tādējādi tam vajadzētu būt Savienības tiesību aktu un Tiesas interešu jautājumam?
- [34] Paplašinātā palāta piebilst, ka pat gadījumos, kad no Savienības tiesību viedokļa, iespējams, būtu piemērojams *de minimis* noteikums, dalībvalstu tiesām, protams,

būtu pienākums nodrošināt, ka ierobežojumi attiecībā uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību un sniegt pakalpojumus, kā šajā lietā, nav patvaļīgi un diskriminējoši. Tomēr valsts tiesību akti sniedz pietiekamu atbalstu valstu tiesām, lai to panāktu. Administratīvās tiesas, protams, ir arī gatavas aizsargāt Savienības tiesību normas; tomēr pirms šo noteikumu piemērošanas vispirms ir jāpārlicinās, ka ir pietiekama saikne ar pakalpojumu sniegšanas brīvību visā ES. Paplašinātā palāta šajā lietā šādu saikni neredz.

- [35] Paplašinātā palāta arī vēlas izdarīt atbilstošu apsvērumu no sprieduma lietā *Keck* un *Mithouard*, C-267/91 un C-268/91, EU:C:1993:905, lai gan tā apzinās, ka spriedums attiecas uz preču, nevis pakalpojumu brīvu apriti. Paplašinātā palāta uzskata, ka valsts tiesību normu piemērošana, kas aizliedz vai regulē konkrētu pakalpojumu noteiktā teritorijā, nevar būt LESD 56. panta piemērošanas jomā tikai tāpēc, ka vairāki pakalpojuma sniedzēja klienti ir no citas Savienības dalībvalsts, ja vien, protams, šie valsts noteikumi attiecas uz visiem attiecīgā pakalpojuma sniedzējiem valsts teritorijā. Tāpat valsts tiesību aktos juridiski un faktiski tādā pašā veidā ir jāreglamentē uzņēmumu darbība, kas sniedz pakalpojumus galvenokārt citu ES dalībvalstu pilsoņiem no vienas puses, un uzņēmumu darbība, kas koncentrējas uz vietējo klientu loku no otras puses (sal. ar *mutatis mutandis*, spriedums lietā *Keck* un *Mithouard*, 16. punkts).
- [36] Paplašinātā palāta ir pārliecināta, ka, ja ir izpildīti šādi (nediskriminējoši) nosacījumi, noteikumu piemērošana attiecībā uz azartspēļu aizliegšanu vai regulēšanu pašvaldību līmenī, kā tas ir šajā lietā, neietilpst LESD 56. panta *et seq.* piemērošanas jomā. Paplašinātā palāta atgādina, ka šajā gadījumā pakalpojuma piedāvātājam - Čehijas juridiskai personai - ir aizliegts rīkot azartspēles tikai daļā pilsētas ar aptuveni 50 000 iedzīvotāju. Azartspēļu rīkošana joprojām ir atļauta pilsētas daļā, kas skaidri minēta pašvaldības dekrētā. Šajā lietā nekas neliecina par to, ka dekrētam kā saistošam vispārpiemērojamam tiesību aktam būtu juridiski vai faktiski atšķirīga ietekme uz uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus galvenokārt citu ES dalībvalstu pilsoņiem (paplašinātā palāta atzīmē, ka kasācijas sūdzības iesniedzēja arī nav apgalvojusi, ka tā sniedz pakalpojumus galvenokārt ārvalstu klientiem).

IV. Secinājumi

[37] Tāpēc *Nejvyšší správní soud* iesniedz Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- 1) **Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 56. un nākamie pantī ir piemērojami valsts tiesību aktiem (saistošs vispārpiemērojams tiesību akts pašvaldības dekrēta veidā), kuros ir aizliegts konkrēts pakalpojums vienā pašvaldības daļā, tikai tādēļ, ka daži no pakalpojuma sniedzēja klientiem, uz kuriem attiecas šie tiesību akti, var būt no vai ir no citas Eiropas Savienības dalībvalsts?**

Ja tā, vai vienkāršs apgalvojums par klientu no citas dalībvalsts iespējamo esamību ir pietiekams, lai varētu piemērot LESD 56. pantu,

vai arī pakalpojuma sniedzējam ir jāpierāda faktiskā pakalpojuma sniegšana klientiem, kuri ir no citas dalībvalsts?

2) Vai, atbildot uz pirmo jautājumu, ir nozīme, ka:

a) iespējamais pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums gan ģeogrāfiski, gan pēc būtības ir ievērojami ierobežots (*de minimis* izņēmuma iespējama piemērošana); [oriģ. 7. lpp.]

b) nešķiet, ka valsts tiesību akti juridiski vai faktiski atšķirīgi reglamentē to pakalpojumu sniedzēju situāciju, kuri sniedz pakalpojumus galvenokārt citu Savienības dalībvalstu pilsoņiem, no vienas puses, un to pakalpojumu sniedzēju situāciju, kas koncentrējas uz vietējo klientu loku, no otras puses?

[38] [...] [valsts procedūra]

[...] [valsts procedūra]

Brno, 2019. gada 21. martā

[...] [paraksts]

[...]